

Број 39/1
13.01. 2017. год.
КРАЉЕВО

**ПРОГРАМ РАДА ЗА 2017. ГОДИНУ
ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ КРАЉЕВО**

САДРЖАЈ ПРОГРАМА РАДА

I УВОД

1. Оснивачки акт институције
2. Правни оквир деловања
3. Делатност Завода за заштиту споменика културе Краљево
4. Начин и извори финансирања
5. Сарадња
6. Културна добра на територији краљевачког Завода

II ПРОГРАМСКА ДЕЛАТНОСТ

1. Утврђивање непокретности за културна добра
2. Израда елабората заштите културног наслеђа за потребе израде урбанистичких планова
3. Реализација пројеката финансираних из различитих извора
  - 3.1. Пројекти који ће се финансирати из буџета Града Краљева
  - 3.2. Пројекти који ће се финансирати из буџета Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
  - 3.3. Пројекти за које ће Завод конкурисати код Министарства културе и информисања за 2017. годину
  - 3.4. Пројекти за које ће Завод конкурисати за средства код других извора
4. Делатност у складу са надлежностима и одговорностима које проистичу из Закона о културним добрима (Сл.гласник РС 71/94)
5. Документација о културним добрима, културним добрима од великог значаја и добрима под претходном заштитом
  - 5.1. Прикупљање, систематизовање и обрада документације за културна добра и добра која уживају претходну заштиту
  - 5.2. Дигитализација документације и библиотечког фонда

I УВОД

1. Оснивачки акт институције

Завод за заштиту споменика културе Краљево основан је Решењем Скупштине Среза Краљево бр. 02-19456/1-64 од 05. фебруара 1965. Две године касније Законом о спровођењу Уставног Закона о укидању срезова у СР Србији (*Сл. гласник СРС 52/66*) укинута су срезови, а оснивачка права и финансирање Завода преузели су републички органи. Основну делатност Завод обавља на територији 25 општина, односно четири округа (Рашком, Расинском, Моравичком и Златиборском).

На наведеној територији на којој краљевачки Завод има ингеренције утврђено је 313 непокретних културних добара, од којих је 94 категорисано од великог, а 33 од изузетног значаја.

Завод континуирано ради и на формирању и реализацији мера техничке заштите на евидентираним и добрима под претходном заштитом.

2. Правни оквир деловања

Легислативни оквир за деловање Завода обухвата:

- Закон о културним добрима (*Сл. гласник РС 71/94*)
- Закон о култури (*Сл. гласник РС бр. 72/2009*)
- Закон о општем управном поступку (*Сл. гласник РС, 33/97, 31/01*)
- Закон о планирању и изградњи (*Сл. гласник РС, бр. 72/2009 и 81/2009*)
- Закон о јавним службама (*Сл. гласник РС, 42/91 и 71/94*)
- Закон о буџетском систему (*Сл. гласник РС бр. 9/2002, 87/2002*)
- Уредба о буџетском рачуноводству (*Сл. гласник РС бр. 125/03, 12/2006*)
- Закон о јавним набавкама (*Сл. гласник РС бр. 124/2012*)
- Закон о раду (*Сл. гласник РС бр. 61/2006*) и

У свом редовном раду, Завод настоји да у складу са домаћим законодавством, примењује стручне препоруке релевантних међународних организација из области заштите културног наслеђа (UNESCO, Савет Европе, ICOMOS, ICCROM...).

3. Делатност Завода за заштиту споменика културе Краљево

На основу Закона о културним добрима (*Сл. гласник РС 71/94*), делатност заштите културних добара обухвата:

- истраживање и евидентирање добара која уживају претходну заштиту;
- предлагање и утврђивање културних добара;
- вођење регистра и документације о културним добрима;
- пружање стручне помоћи на чувању и одржавању културних добара сопственицима и корисницима тих добара;
- старање о коришћењу културних добара у сврхе одређене Законом о културним добрима;
- предлагање и праћење спровођења мера заштите културних добара;
- спровођење мера техничке и физичке заштите културних добара;
- издавање публикација о културним добрима и о резултатима рада на њиховој заштити;

- излагање културних добара, организовање предавања и других пригодних облика културно-образовне делатности;
- проучавање непокретних културних добара и израда студија, елабората и пројеката с одговарајућом документацијом ради најцелисходније заштите и коришћења одређеног непокретног културног добра;
- учествовање у поступку припремања просторних и урбанистичких планова путем достављања расположивих података и услова заштите непокретних културних добара и учествовање у разматрању предлога просторних и урбанистичких планова;
- објављивање грађе о предузетим радовима на непокретним културним добрима;
- израђивање пројеката за извођење радова на непокретним културним добрима и извођење тих радова у складу са законом;
- остваривање увида у спровођење мера заштите и коришћења непокретних културних добара;
- и друге послове у области заштите културних добара утврђене Законом.

4. Начин и извори финансирања

Завод, као установа културе од националног значаја, финансира се средствима из буџета Града. Град Краљево финансира зараде запослених у Заводу, материјалне трошкове, набавку основних средстава, као и различите програме из усвојеног годишњег Програма рада Завода.

Одређени програми и пројекти које Завод планира, реализују се финансирањем и из других извора: средстава Министарства културе и информисања, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и др.

Пружањем услуга на тржишту из домена своје делатности, Завод остварује и сопствени приход, који ће у 2017. години бити усмерен на материјалне трошкове, набавку основних средстава, промоцију културне баштине и рада Завода на њеној заштити.

5. Сарадња

Природа делатности Завода условљава перманентну сарадњу са бројним институцијама и организацијама из различитих области (органи државне управе на свим нивоима, научно-образовне установе, установе културе, установе заштите, јавна и јавна комунална предузећа, пројектна и грађевинска предузећа и сл), као и појединцима.

6. Културна добра на територији краљевачког Завода

На територији на којој краљевачки Завод има ингеренције утврђено је 313 непокретних културних добара, од којих је 94 категорисано од великог, а 33 од изузетног значаја.

На територији Завода налазе се, у ранијем периоду, уписани на Листу светске културне баштине УНЕСКО-а Стари Рас са Сопоћанима и манастир Студеница, а у 2016. на Листу су уписане и три целине са средњовековним надгробним споменицима – стећцима, у оквиру Пројекта заједничке номинације средњовековних камених обележја – стећака на иницијативу министара културе Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске и Србије.

II ПРОГРАМСКА ДЕЛАТНОСТ

1. Утврђивање непокретности за културна добра

Елаборати предлога одлука о проглашењу непокретности за културно добро, израђују се у складу са Законом о културним добрима (*Сл.гласник РС 71/94*) и Правилником о подацима који се уписују у Регистар, начином вођења Регистра и Централног регистра непокретних културних добара и документацијом о овим културним добрима (*Сл.гласник РС бр. 30/95*).

Предметни елаборати садрже историјат, дескрипцију, валоризацију, мере техничке заштите, техничку документацију, фотодокументацију, геодетске и катастарске подлоге и изводе из Катастра непокретности.

Током 2017. планира се завршетак започетих, као и покретање нових процедура утврђивања за непокретно културно добро.

Процедуре проглашења које ће бити покренуте у 2017. години:

1. Просторно културно-историјска целина Стари рударски центар *Плана*, Град Краљево
2. Спомен-гробница Степе Степановића у Чачку
3. Спомен-гробница у Закути, Град Краљево
4. Миздраковића кућа у Краљеву (угао Хајдук Вељкове и Југ Богданове)
5. Црква св. Ђорђа у Крушевцу
6. Просторна културно-историјска целина *Центар* у Крушевцу – средства за утврђивање обезбеђена су у буџету Града Крушевца
7. Просторна културно-историјска целина *Турске чесме* у Крушевцу – средства за утврђивање обезбеђена су у буџету Града Крушевца

2. Израда елабората заштите културног наслеђа за потребе израде урбанистичких планова

Завод ће и у 2017. години учествовати у поступку припремања урбанистичких планова путем достављања расположивих података и услова заштите непокретних културних добара кроз израду елабората заштите културног наслеђа, примењујући савремене конзерваторске принципе и правила. У процесу израде елабората учествују мултидисциплинарни тимови стручњака.

3. Реализација пројеката финансираних из различитих извора

3.1. Пројекат који ће се финансирати из средства буџета Града Краљева

- Превентивна конзервација локалитета **Црквина Мираше на падинама Жељина** (МЗ Гокчаница). Вредност пројекта износи 274.000,00 динара.
Током 2016. године изведена су археолошка истраживања на овом локалитету где је потврђено постојање цркве из периода турске владавине. У следећој години предвиђено је извођење превентивне конзервације остатака храма.

3.2.1. Пројекти за које је Завод добио средства из буџета Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања РС

1. **Алеја носилаца споменице 1941.** на старом гробљу у Краљеву, средства у износу од 1.800.000,00
2. **Меморијални простор на Ружића брду** у Дракчићима код Краљева, средства у износу од.....1.338.800,00
3. **Споменик жртвама фашистичког терора** у Конареву, Краљево, средства у износу од 450.000,00
4. **Спомен-парк борбе и победе**, Град Чачак, средства у износу од 5.800.000,00
5. **Спомен-костурница палих бораца** у Прељини, Град Чачак, средства у износу од 1.800.000,00
6. **Спомен-парк Попина** у Штулцу, Врњачка Бања, средства у износу од 9.500.000,00
7. **Меморијални простор посвећен погинулим припадницима Копаоничког партизанског одреда**, Рашка, средства у износу од 698.800,00

3.2.2. Пројекти за које ће Завод конкурисати за средства из буџета Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања РС на конкурс за финансирање пројеката у 2017. години

8. Израда техничке документације и извођење конзерваторско-рестаураторских радова на заштити и ревитализацији **Меморијалног комплекса Бошко Буха**. Вредност пројекта износи **4.000.000,00** динара.
9. Конзерваторско-рестаураторски радови на **Меморијалном комплексу Слободиште** у Крушевцу. Вредност радова износи **6.000.000,00** динара.
10. Надзор над извођењем конзерваторско-рестаураторских радова на **Спомен-капели у Вардишту** (оп. Вишеград, Република Српска). Пројектом је предвиђена санација објекта који је у лошем статичком стању. Вредност пројекта износи **600.000,00** динара.

3.3. Пројекти за које ће Завод конкурисати код Министарства културе и информисања РС на Конкурсу за финансирање пројеката у 2017. години

1. Завршетак радова на адаптацији тавана Швапчића куће у Краљеву. Вредност пројекта износи 4.278.200,00
2. Реализација Пројекта дигитализације документације о непокретним културним добрима, друга фаза.....2.000.000,00
3. Обнова прилазне дрвене конструкције у Горњој испосници Светог Саве, Студеница, о. Краљево 1.651.810,00
4. Социокултурна ревитализација Јошаничке Бање - 2. фаза, Старо купатило у Јошаничкој Бањи, конзерваторско-рестаураторски радови 3.171.320,52
5. Археолошка истраживања касноантичког локалитета *Јабланица* у селу Плеш, о. Александровац 2.556.262,85
6. Геофизичка истраживања археолошких налазишта у Висибаби код Пожеге 900.000,00
7. Превентивна конзервација објеката V, VIII и IX на археолошком налазишту *Градина* на Јелици, о. Лучани 3.000.000,00
8. Превентивна конзервација средњовековног града Ужица.....10.000.000,00
9. Превентивна конзервација градине Трешњевица, општине Ариље и Ивањица 6.000.000,00
10. Конзервација надгробних споменика на сеоском гробљу у Негришорима, о. Лучани 3.000.000,00
11. Конзерваторско-рестаураторски радови на цркви св. Николе у Баљевцу, о. Рашка 15.000.000,00
12. Геофизичка истраживања цркве св. Николе у Баљевцу, о. Рашка 700.000,00
13. Археолошка истраживања порте цркве св. Николе у Баљевцу, о. Рашка 2.000.000,00
14. Конзерваторско-рестаураторски радови на цркви св. Петра и Павла у Кривој Реци, о. Брус.....7.000.000,00
15. Истраживачки радови на живопису манастира Велуће (снимање и калкирање натписа).....650.000,00
16. Припрема документације за публикацију *Средњовековни градови у Србији* 800.000,00
17. Припрема документације за публикацију *Касноантичка и рановизантијска налазишта на подручју Епархије крушевачке*.....700.000,00
18. Хитни конзерваторски радови на живопису цркве Стара Павлица, о. Рашка 1.489.549,00

3.4. Пројекти за које ће Завод конкурисати за средства из других извора:

1. Социокултурна ревитализација Јошаничке Бање (4. фаза - Израда пројекта реконструкције парка). Средства Министарства трговине, туризма и телекомуникација РС у износу од **420.000,00** динара.
2. Социокултурна ревитализација Јошаничке Бање – (5. и 6. Фаза – Израда пројекта пешачког моста у бањском парку преко реке Јошанице и изградња моста). Средства из Фонда ТИКА – Турска агенција за сарадњу и координацију у износу од **3.500.000,00** динара.
3. Конзервација и ревитализација *Римских терми* у Чачку (партнерски пројекат са Градом Чачком и Народним музејем у Чачку). Средства Министарства културе и информисања РС, страних фондова и приватних инвеститора.
4. Надзор над извођењем конзерваторско-рестаураторских радова на Султан Валида џамији у Сјеници. Средства из Фонда ТИКА – Турска агенција за сарадњу и координацију у износу од **510.000,00** динара.

4. Делатност у складу са надлежностима и одговорностима које проистичу из
Закона о културним добрима

Поред напред наведених програмских активности, у току 2016. године, сагласно одредбама Закона о културним добрима (*Сл.гласник РС 71/94*) и Закона о планирању и изградњи (*Сл.гласник РС, бр.72/2009; 81/2009 – испр; 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014 и 145/2014*), значајно ангажовање стручних сарадника Завода биће усмерено на извршавање следећих послова:

1. Израда услова за предузимање мера техничке заштите и других радова на непокретним културним добрима, културним добрима од великог значаја и добрима која уживају претходну заштиту, за постављање базних станица мобилне телефоније, хидрогеолошка истраживања, геолошка истраживања, хидроелектране и мини хидроелектране, експлоатације речног наноса, руда, каменолома, постројења за пречишћавање отпадних вода, копање ровова за постављање гасовода, пројектовање и изградњу линијских инфраструктурних објеката, уређење и презентацију археолошких локалитета, истраживања археолошких локалитета и др.
2. Израда сагласности на инвестиционо/текуће одржавање објеката по захтевима сопственика и корисника културних добара и добара која уживају претходну заштиту;
3. Надзор над спровођењем мера техничке заштите на културним добрима и добрима која уживају претходну заштиту;
4. Праћење стања културних добара и добара под претходном заштитом;
5. Издавање услова и сагласности за постављање средстава за оглашавање на објектима, летњих башти, елемената урбаног мобилијара на јавним површинама, инфраструктурних постројења и др, у зонама града које представљају целине под заштитом, а на основу одговарајућих правилника и прописа.

5. Документација о културним добрима, културним добрима од великог значаја и добрима под претходном заштитом

5.1. Прикупљање, систематизовање и обрада документације за културна добра и добра која уживају претходну заштиту

Документација о културним добрима настаје у свим фазама рада службе заштите и постаје полазиште за све будуће послове у области заштите културног наслеђа, од истраживања, евидентирања, валоризације, преко израде конзерваторско-рестаураторских пројеката, утврђивања услова за израду урбанистичких планова и утврђивању услова за предузимање мера техничке заштите, до праћења извођења радова на техничкој заштити и спровођењу мера правне заштите. Како архитектонско и културно наслеђе представља саставни део савременог начина живота, неопходно је да се постојећа документација допуни фото и техничком документацијом данашњег стања објеката, као и ажурним имовинско-правним подацима.

5.2 Дигитализација документације и библиотечког фонда

Овим поступком се документација штити и чува, а истовремено се обезбеђује њено квалитетније коришћење и манипулисање. У 2017. години планиран је наставак процеса дигитализације документације о непокретним културним добрима, започет средствима Министарства културе и информисања РС добијеним по Конкурсу за финансирање пројеката у 2016, што би подразумевало набавку сервера и умрежавање рачунара, набавку и инсталирање адекватне апликације за управљање документацијом, рад на самој дигитализацији документације започињањем обраде фонда опште и техничке документације, фотонегатива и фотодокументације, писане грађе, скенирање техничке документације великог формата и јавну презентацију резултата пројекта, набавку стручне литературе и упознавање са сличним искуствима релевантних државних институција.

в.д. директора Завода

Иван Милуновић

